

ВІДКРИТІ ДАНІ ЩОДО ОСВІТИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР

На сайті Федерального статистичного офісу Німеччини у відкритому доступі знаходяться статистичні профілі країн світу, в тому числі тих, які належать до Європейського простору вищої освіти (ЄПВО).

Європейський простір вищої освіти – це унікальна міжнародна співпраця з питань вищої освіти та результат політичної волі 48 країн з різними політичними, культурними й академічними традиціями, які, крок за кроком, протягом останніх двадцяти років будували сферу, що реалізує загальний набір зобов'язань: структурні реформи та спільні інструменти. Ці 48 країн погодилися та прийняли реформи вищої освіти на основі загальних ключових цінностей – таких, як свобода вираження поглядів, самостійність установ, незалежні студентські спілки, академічна свобода, вільний рух студентів і персоналу. У рамках цього процесу країни, установи та зацікавлені сторони європейського простору постійно адаптують свої системи вищої освіти, роблячи їх більш сумісними та зміцнюючи свої механізми забезпечення якості. Для всіх цих країн головна мета – збільшити мобільність персоналу та студентів і сприяти працевлаштуванню [1].

Проаналізуємо освітні показники України та країн ЄПВО із статистичних профілів цих держав. Їх подано в табл. 1. Зауважимо, що роки, за які наведено дані, не всі однакові.

Таблиця 1

Статистичні профілі країн ЄПВО (освіта)

№ з/п	Країна	Співвідношення учень/учитель (початкова освіта), кількість	Співвідношення учень/учитель (середня освіта), кількість	Студенти (вища освіта), на 100000 жителів
1	2	3	4	5
1	Австрія	10,0 (2017)	9,3 (2017)	4892 (2017)
2	Азербайджан	15,5 (2017)	-	2093 (2017)
3	Албанія	17,9 (2017)	11,6 (2017)	4859 (2017)
4	Андорра	10,5 (2017)	8,2 (2017)	767 (2017)
5	Бельгія	11,3 (2016)	9,1 (2016)	4485 (2016)
6	Білорусь	18,8 (2017)	8,2 (2017)	4409 (2017)
7	Болгарія	17,6 (2016)	12,6 (2016)	3742 (2016)
8	Боснія і Герцеговина	17,2 (2017)	9,3 (2017)	2915 (2017)
9	Вірменія	19,3 (2007)	-	3578 (2017)
10	Греція	9,3 (2016)	8,4 (2016)	6584 (2016)

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4	5
11	Грузія	9,0 (2017)	7,4 (2017)	3872 (2017)
12	Данія	10,7 (2014)	11,3 (2014)	5496 (2016)
13	Естонія	11,3 (2016)	8,8 (2016)	3883 (2016)
14	Ірландія	16,1 (2012)	-	4593 (2016)
15	Ісландія	10,1 (2015)	-	5542 (2016)
16	Іспанія	13,0 (2016)	11,6 (2016)	4235 (2016)
17	Італія	11,1 (2016)	10,0 (2016)	2995 (2016)
18	Казахстан	19,6 (2018)	7,0 (2018)	3474 (2017)
19	Кіпр	11,9 (2015)	10,4 (2015)	3201 (2015)
20	Латвія	11,3 (2016)	8,1 (2016)	4269 (2017)
21	Литва	13,2 (2016)	7,7 (2016)	4663 (2016)
22	Ліхтенштейн	7,7 (2016)	9,7 (2016)	2055 (2016)
23	Люксембург	8,3 (2016)	8,8 (2016)	1195 (2016)
24	Мальта	13,0 (2016)	7,2 (2016)	2927 (2016)
25	Молдова	17,7 (2017)	9,9 (2017)	2704 (2017)
26	Найсвятіший Престол	-	-	-
27	Нідерланди	11,7 (2016)	14,4 (2016)	4914 (2016)
28	Німеччина	12,1 (2016)	12,0 (2016)	3695 (2016)
29	Норвегія	9,0 (2016)	8,7 (2016)	5383 (2017)
30	Об'єднане Королівство	15,1 (2016)	19,4 (2016)	3639 (2016)
31	Північна Македонія	14,4 (2015)	9,4 (2015)	3056 (2015)
32	Польща	10,8 (2016)	9,2 (2016)	4214 (2016)
33	Португалія	12,8 (2016)	9,6 (2016)	3323 (2016)
34	Росія	20,6 (2016)	8,8 (2012)	4283 (2016)
35	Румунія	19,3 (2016)	12,1 (2016)	2717 (2016)
36	Сербія	14,3 (2017)	8,1 (2017)	3733 (2017)
37	Словацька Республіка	15,2 (2015)	11,2 (2015)	3080 (2016)
38	Словенія	13,8 (2016)	9,7 (2016)	3913 (2016)
39	Туреччина	18,4 (2015)	18,5 (2015)	8413 (2016)
40	Угорщина	10,8 (2016)	10,0 (2016)	3009 (2016)
41	Україна	13,0 (2017)	7,2 (2017)	3719 (2017)
42	Фінляндія	13,3 (2016)	13,2 (2016)	5408 (2016)
43	Франція	18,2 (2013)	12,9 (2013)	3710 (2016)
44	Хорватія	13,5 (2016)	6,7 (2016)	3881 (2016)
45	Чехія	18,9 (2013)	11,5 (2013)	3520 (2016)
46	Чорногорія	-	-	4019 (2017)
47	Швейцарія	10,1 (2016)	9,8 (2016)	3525 (2016)
48	Швеція	12,4 (2016)	12,9 (2016)	4295 (2016)

Джерело: розроблено автором на основі [2].

Як бачимо, за показником *співвідношення учень/учитель (початкова освіта)*, найбільша кількість учнів на одного вчителя початкової освіти (понад 15,0) спостерігалася в 16 країнах (Азербайджан, Албанія, Білорусь, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Вірменія, Ірландія, Казахстан, Молдова, Об'єднане Королівство, Росія, Румунія, Словацька Республіка, Туреччина, Франція, Чехія), середня (понад 10,0) – в 24 державах (Андорра, Бельгія, Данія, Естонія, Ісландія, Іспанія, Італія, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Північна Македонія, Польща, Португалія, Сербія, Словенія, Угорщина, Україна, Фінляндія, Хорватія, Швейцарія, Швеція), найменша ($\leq 10,0$) – в шести країнах (Австрія, Греція, Грузія, Ліхтенштейн, Люксембург, Норвегія). Найбільше навантаження за цим показником мали російські вчителі (20,6 учнів), найменше – із Ліхтенштейну (7,7 учнів). Українські вчителі мали навантаження середнього рівня (13,0 учнів).

За показником *співвідношення учень/учитель (середня освіта)*, найбільша кількість учнів на одного вчителя середньої освіти (понад 10,0) була в 15 державах (Албанія, Болгарія, Данія, Іспанія, Кіпр, Нідерланди, Німеччина, Об'єднане Королівство, Румунія, Словацька Республіка, Туреччина, Фінляндія, Франція, Чехія, Швеція), середня (понад 8,0) – в 21 країні (Австрія, Андорра, Бельгія, Білорусь, Боснія і Герцеговина, Греція, Естонія, Італія, Латвія, Ліхтенштейн, Люксембург, Молдова, Норвегія, Північна Македонія, Польща, Португалія, Росія, Сербія, Словенія, Угорщина, Швейцарія), найменша ($\leq 8,0$) – в шести державах (Грузія, Казахстан, Литва, Мальта, Україна, Хорватія). Найбільше навантаження за цим показником мали британські вчителі (19,4 учнів), найменше – хорватські (6,7 учнів). Українські вчителі мали навантаження невисокого рівня (7,2 учнів).

За показником *студентів (вища освіта)*, найбільша кількість студентів на 100000 жителів (понад 4000) спостерігалася в 19 країнах (Австрія, Албанія, Бельгія, Білорусь, Греція, Данія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Латвія, Литва, Нідерланди, Норвегія, Польща, Росія, Туреччина, Фінляндія, Чорногорія, Швеція), середня (понад 2500) – в 24 державах (Болгарія, Боснія і Герцеговина, Вірменія, Грузія, Естонія, Італія, Казахстан, Кіпр, Мальта, Молдова, Німеччина, Об'єднане Королівство, Північна Македонія, Португалія, Румунія, Сербія, Словацька Республіка, Словенія, Угорщина, Україна, Франція, Хорватія, Чехія, Швейцарія), найменша (≤ 2500) – в чотирьох країнах (Азербайджан, Андорра, Ліхтенштейн, Люксембург). Лідером за цим показником була Туреччина (8413 студентів), аутсайдером – Андорра (767 студентів). Кількість українських студентів була на середньому рівні (3719 осіб).

Отримані дані можуть слугувати для формування державної політики у сфері освіти.

Список використаних джерел.

1. European Higher Education Area: веб-сайт. URL: <http://ehea.info/> (дата звернення: 20.10.2019).

2. Country profiles. Statistisches Bundesamt: веб-сайт. URL: https://www.destatis.de/EN/Themes/Countries-Regions/International-Statistics/_node.html (дата звернення: 09.04.2020).